

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет**

**ФІНАНСОВО-БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 17–18 квітня 2024 року)

Київ 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 336.14:316.3
Ф 59

Фінансово-бюджетна політика в умовах воєнного стану
Ф 59 [Електронний ресурс] : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф.
(Київ, 17–18 квітня 2024 р.) / відп. ред. І. Я. Чугунов. – Київ :
Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. – 167 с.
ISBN 978-966-918-136-7
DOI: 10.31617/k.knute.2024-04-17-18

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції містять результати наукових досліджень, в яких висвітлено актуальні питання фінансово-бюджетної політики в умовах воєнного стану.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 336.02:330.3

Редакційна колегія: І. Я. Чугунов (відп. ред.), д-р екон. наук, проф.; Т. В. Канєва, д-р екон. наук, проф. та ін.

Відповідальний за випуск І. Я. Чугунов, д-р екон. наук, проф.

ISBN 978-966-918-136-7

© Державний торговельно-економічний
університет, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
------------------------	----

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У СИСТЕМІ СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

<i>ГАЛАБУРДА А. С.</i> Пріоритети фінансової політики держави.....	11
<i>КУЧЕР Г. В.</i> Фінансова складова євроінтеграційних трансформацій в Україні	13
<i>МИКИТЮК І. С.</i> Особливості казначейського обслуговування в умовах воєнного стану	15
<i>НЕПИТАЛЮК А. В.</i> Забезпечення демографічної та фінансової стійкості в умовах воєнної економіки	17
<i>НЕЧИПОРЕНКО А. В.</i> Управління публічними фінансами в умовах воєнного стану	19
<i>ОСИКА О. В.</i> Фінансова політика у системі економічного розвитку країни	21
<i>ПЛАКСУН А. О.</i> Роль фінансової політики держави в розробці стратегії управління деокупованими територіями.....	23
<i>СИРКО Д. О.</i> Захист прав платників податків у контексті міжнародного обміну податковою інформацією	25

Список використаних джерел

1. Solow, R. M. (1993). Sustainability: An economist's perspective. *Economics of the environment: Selected readings*, 3, 179–187.

2. Непиталюк А. Детермінанти забезпечення демографічної стійкості. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія: Економічні науки*. 2019. № 4. С. 44–59.

Нечипоренко А. В.,

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Публічні фінанси є важливим інструментом державного управління, який безпосередньо впливає на здатність держави забезпечувати соціально-економічний розвиток та задовольняти потреби громадян. Саме завдяки публічним фінансам відбувається державне регулювання та фінансування програм, які спрямовані на підтримку розвитку малого та середнього бізнесу, забезпечення стандартів якості життя населення, проведення заходів щодо модернізації економічної системи в цілому [1]. Водночас ефективне управління державними доходами, видатками та боргом є запорукою макроекономічної стабільності та сталого зростання.

Повномасштабне вторгнення росії на територію України вплинуло на всі сфери суспільного життя, в тому числі й на публічні фінанси. Відтак управління публічними фінансами в умовах воєнного стану стикається з різними викликами, що вимагає переосмислення політики та кардинальних змін у підходах.

Серед ключових викликів доцільно виокремити наступне:

– скорочення податкових надходжень, зокрема через руйнування економіки і знищення підприємств на тимчасово окупованих територіях;

– зростання видатків на оборону, відбудову зруйнованої інфраструктури та соціальні програми (допомога внутрішньо переміщеним особам, постраждалим внаслідок війни тощо);

– дефіцит державного бюджету та необхідність залучення зовнішнього фінансування для покриття витрат;

– підвищені ризики порушень бюджетної дисципліни.

Крім того, варто також відмітити, що з метою підтримки фізичних і юридичних осіб під час воєнного стану у березні 2022 року були прийняті податкові зміни, які були спрямовані на зменшення податкового тиску, спрощення податкових правил. Водночас у результаті запроваджених заходів скоротилися податкові надходження, а основними джерелами фінансування державного бюджету стали військові облігації, кредити від міжнародних фінансових організацій, а також двосторонні кредити та гранти [2]. Зовнішнє фінансування надається партнерами на вигідних умовах, однак, зважаючи на пільгові умови кредитування, його результатом є посилення боргової залежності. Так, якщо станом на 2021 рік відносний рівень державної заборгованості України становив 48,9% ВВП, а у 2022 році цей показник сягнув позначки 78,4% [2; 3]. Управління публічними фінансами має відповідати вимогам часу й включати такі принципи, як прозорість діяльності, стійкість бюджету, ефективна система міжбюджетних відносин, бюджетування, орієнтоване на результат [4]. До пріоритетних напрямів управління публічними фінансами в Україні в умовах воєнного стану слід віднести: мобілізацію внутрішніх ресурсів шляхом оптимізації податкової системи та детінізації економіки; перерозподіл видатків на користь пріоритетних сфер (оборона та національна безпека, соціальна сфера); розширення співпраці із міжнародними партнерами та організаціями; забезпечення прозорості використання бюджетних коштів, контролю та підзвітності.

Таким чином, в умовах воєнного стану управління публічними фінансами потребує гнучких, оперативних та антикризових підходів. Адже важливо забезпечити достатні фінансові ресурси для оборони та безпеки, зберігаючи при цьому економічну стійкість та соціальну справедливість. Також потрібно не втратити наявні досягнення у сфері фіскальної стабільності та забезпечити основу для майбутнього відновлення економіки країни.

Список використаних джерел:

1. Кужелєв М. О. Управління публічними фінансами в умовах реформування економіки України. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України : зб. матер. III Міжн. наук.-практ. конф., 26-27 березня 2020 р. Ірпінь, 2020. С. 42–44.

2. Прутська О., Мартинова Л. Управління публічними фінансами під час війни. Економіка та суспільство. 2023. № (55). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-57>

3. Zherlitsyn D. M., Kuzheliev M. O., Nechyporenko A. V. Bioresources Price Trend and GDP Growth Adjustment. International Journal of Advanced Biotechnology and Research (IJABR). Vol. 10. Special Issue-1. 2019. p. 379–383.

4. Нечипоренко А. В., Чернишова Т. О. Напрями вдосконалення системи управління публічними фінансами в Україні. Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки : збірник тез Податкового конгресу, 12 грудня 2019 р. Ірпінь: УДФСУ, 2019. С. 353–356.

Осика О. В.,

Державний торговельно-економічний університет

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Фінансова політика є складовою економічної політики та виступає важливим елементом у системі розвитку соціально-економічних відносин суспільства. Фінансова політика здійснюється відповідно до пріоритетних напрямків економіки країни через порядок формування взаємовідносин ланок фінансової системи, розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів держави, визначення пропорцій споживання та використання досвіду країн з розвинутою економікою. Фінансова політика являє собою складний і відповідальний процес, який містить наступні складові: бюджетну, податкову, грошово–кредитну, інвестиційну, валютну, страхову, амортизаційну, митну, управління фінансами та фінансовий контроль. Кожна з яких застосовує інструменти регулювання фінансового механізму і являють собою невід’ємний елемент у процесі регулювання макроекономічної стабільності та ефективності розподілу фінансових ресурсів. Важливою умовою сталого суспільного розвитку є формування і реалізація ефективної та результативної державної фінансової політики країни, сукупність методів, інструментів і важелів якої забезпечуватиме здійснення державою суспільно необхідних функцій [1, с. 89].

Головною метою фінансової політики є підвищення рівня суспільного добробуту шляхом оптимального розподілу ВВП між соціальними групами населення, галузями економіки, окремими територіями. Реалізація державних програм та їх фінансування є